

Jony Ive

The LIBRIS logo is a light blue circular emblem containing a stylized open book. The word "LIBRIS" is written in a serif font across the top of the circle.

Jony Ive

Geniul
din spatele
celor mai
importante
produse
Apple

Traducere din engleză de
Dan Bălănescu

Leander
Kahney

The logo consists of two thick, vertical black bars of equal height and width, placed side-by-side.

PUBLICA

The original title of this book is:

Jony Ive: The Genius Behind Apple's Greatest Products,

by Leander Kahney

Copyright © 2013 by Leander Kahney. All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This edition published by arrangement with Portfolio, a member of Penguin Group (USA) LLC, a Penguin Random House Company.

© Publica, 2014, pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, exceptând cazul unor scurte citate sau recenzii, fără acordul scris din partea editorului.

ISBN 978-606-722-002-5

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KAHNEY, LEANDER

Jony Ive : geniul din spatele celor mai importante produse Apple / Leander Kahney ;

trad.: Dan Bălănescu. - București : Publica, 2014

ISBN 978-606-722-002-5

I. Bălănescu, Dan (trad.)

004

EDITORI: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir

DIRECTOR EXECUTIV: Bogdan Ungureanu

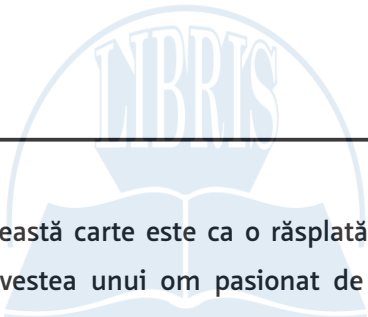
DIRECTOR EDITORIAL: Doru Someșan

DESIGN: Alexe Popescu

REDACTOR: Ruxandra Tudor

CORECTURĂ: Silvia Dumitrache, Rodica Crețu

DTP: Răzvan Nasea

Această carte este ca o răsplată. Odată citită, vom afla atât povestea unui om pasionat de ceea ce face, cât și istoria unei companii care poate servi drept model oricărei inițiative antreprenoriale. Jony Ive și Apple ne confirmă, pagină după pagină, ceea ce deja știam, dar Leander Kahney, autorul cărții și editorul site-ului *cultofmac.com*, ne-o mai spune încă o dată: oamenii extraordinari construiesc branduri extraordinare.

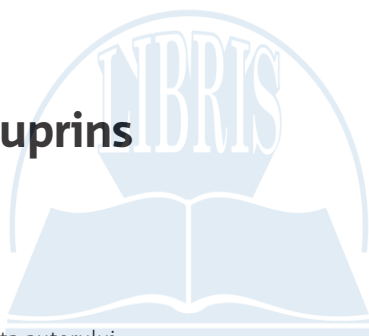
O lectură pentru fiecare dintre noi, cei care, fie că sunt antreprenori sau aspiră la acest statut, cred cu tărie în ideile lor și luptă pentru ceea ce îi motivează. Doar astfel, lumea se poate schimba conform viziunii pe care o dorim transpusă în realitate.

Lectură plăcută,

*Soției mele, Traci, și copiilor noștri,
Nadine, Milo, Olin și Lyle*

Cuprins

Nota autorului	11
1. Zile de școală	17
2. O educație britanică în design	31
3. Viața la Londra	49
4. Perioada de început la Apple	85
5. Jobs revine la Apple	131
6. O serie de succese	173
7. Studioul de design din spatele Cortinei de Fier	197
8. Proiectarea iPod-ului	213
9. Producția, materialele și alte probleme	231
10. iPhone	259
11. iPad	283
12. Doar monoblocuri	293
13. Cel mai valoros angajat al Apple	305
Mulțumiri	329
Confidențialitate și surse	331
Note	333

Nota autorului

La prima noastră întâlnire, Jony Ive mi-a cărat rucsacul toată noaptea.

Drumurile noastre s-au intersectat la o petrecere nocturnă, organizată în cadrul Macworld Expo, în 2003. Eu eram reporter de teren pentru wired.com, așa că știam exact că Jonathan Paul Ive era pe punctul de a deveni cel mai faimos designer din lume.

Am fost surprins că a acceptat să stea de vorbă cu mine.

Împărtășeam o dragoste comună pentru bere și aveam un sentiment de șoc cultural, amândoi fiind expați britanici care trăiau în San Francisco. Împreună cu soția lui Jony, Heather, ne-am amintit de puburile britanice, de ziarele extraordinare și de cât de dor ne era de muzica britanică (în special de muzica house, electronică). Totuși, după câteva halbe, am sărit în picioare, realizând că am întârziat la o întâlnire. Am plecat în grabă, uitându-mi geanta de laptop.

Mult după miezul nopții, am dat din nou peste Jony la un bar al unui hotel din partea cealaltă a orașului. Cu mare surprindere, am văzut că îmi purta rucsacul, aruncat pe umeri.

Faptul că cel mai faimos designer din lume a purtat, o noapte întreagă, geanta unui reporter uituc m-a uluit. Astăzi totuși, înțeleg că un astfel de comportament este tipic pentru Jony Ive. El se concentra asupra echipei, a colaboratorilor și, mai presus de toate, asupra Apple. Pentru Jony, totul era muncă, dar, când vorbea despre ceea ce făcea, folosea cuvântul „noi” în loc de „eu”.

La câteva luni după prima noastră întâlnire, am dat din nou peste el, la conferința Apple Worldwide Developers din iunie 2003. Stătea deoparte în timp ce Steve Jobs prezenta Power Mac G5, un calculator puternic, cu o uimitoare carcasă de aluminiu. Jony sporovăia cu două femei care păreau foarte servabile, angajate ale departamentului de PR al Apple. După discursul lui Jobs m-am îndreptat spre locul în care stătea Jony.

Mi-a zâmbit larg și mi-a spus: „Mă bucur să te revăd“.

Am dat mâna și m-a întrebat în cel mai frumos mod cu putință: „Ce mai faci?“.

Mi-a fost prea jenă să menționez rucsacul.

În cele din urmă, am reușit să întreb: „Pot să-ți pun vreo două întrebări?“ Reprezentantele PR de lângă el au dezaprobat din cap la unison – Apple a fost mereu foarte secretos –, dar Jony a răspuns: „Desigur“.

M-a condus la un model expus pe un suport din apropiere. Eu voiam doar câteva explicații la cald, de la fața locului, iar el s-a lansat într-un monolog pasional, de 20 de minute, despre activitatea sa recentă. Abia dacă am reușit să spun și eu câte ceva. Nu se putea abține; designul e pasiunea lui.

Făcut dintr-o placă uriașă de aluminiu, calculatorul Power Mac G5 arăta ca un bombardier invizibil, de culoare gri metalizat. Aspectul cvasimilitarizat era în ton cu vremurile: erau zilele războaielor megahertzilor, când Apple se lupta cu Intel în cursa celor mai rapide cipuri. Producătorii lansau calculatoare concentrându-se pe puterea brută de calcul, iar Apple se lăuda că aparatele sale erau cele mai puternice dintre toate. Totuși Jony nu vorbea despre putere.

„Acesta a fost cu adevărat dificil“, a spus el. A început să-mi explice cum simplitatea era filosofia de bază a designului acestui dispozitiv. „Am vrut să eliminăm tot ce nu era absolut esențial, dar acest efort nu se vede.“

„O luam de la început iar și iar. Avem nevoie de partea aceasta? O putem face să îndeplinească funcția celorlalte patru părți? A fost un exercițiu de reducere continuă, dar care simplifică producția și interacțiunea oamenilor cu aparatul.“

Reducere și simplificare? Nu era tocmai obișnuitul discurs optimist al industriei. Când lansau produse, companiile aveau tendința să adauge tot mai multe zorzoane, nu să le elimine, iar Jony îmi explica exact invers. Nu că simplificarea ar fi fost o nouă abordare, ci era Școala de Design nr. 101. Nu părea a fi însă și Lumea Reală 2003. Doar ulterior am realizat, în dimineața aceea de iunie, din San Francisco, că Jony mi-a oferit un indiciu gigantic al secretului din spatele procesului inovativ al Apple, al filosofiei fundamentale care avea să permită companiei să-și realizeze inovațiile revoluționare și să devină una dintre corporațiile dominante din lume.

Mulțumit să stea deoparte, în timp ce Steve Jobs promova publicului obiectele colaborării lor – inclusiv legendarele iMac, iPod, iPhone și iPad –, modul de gândire și de executare al lui Ive a generat inovații imense. În calitate de vicepreședinte senior pentru design la Apple, a devenit o forță de neegalat în modelarea societății noastre informaționale, redefinind felul în care muncim, ne distrăm și comunicăm unii cu alții.

Așadar, cum a ajuns un absolvent al unei școli englezești de artă, care suferea de dislexie*, unul dintre principalii inovatori tehnologici ai lumii? În paginile care urmează, vom cunoaște un om strălucit, dar modest, obsedat de design, a cărui intuiție imensă și influentă a schimbat, fără îndoială, felul nostru de viață.

* Dislexia este o tulburare de învățare, care are la bază o disfuncție neurologică ce împiedică dezvoltarea capacității de a citi. Confundarea literelor, citirea lentă, citirea silabelor în sens invers, dificultățile în înțelegerea textului citit sunt doar câteva dintre manifestări (n.r.).

Jony Ive

Instalația hidraulică era atât de inteligent montată, încât putea fi pliată într-o fracțiune de secundă. Talentul incipient care se manifesta la Jonathan era evident pentru mine.

Ralph Tabberer

Potrivit unei legende, Chingford este locul de naștere al mușchiului de vită*. Se spune că, după un banchet ținut la un conac din această zonă, la sfârșitul secolului al XVII-lea, regele Carol al II-lea ar fi fost atât de încântat de mâncare, încât ar fi înnobilit o halcă de carne cu titlul Sir Loin.

Un alt produs al Chingford, Jonathan Paul Ive, a venit pe lume mult mai târziu, pe 27 februarie 1967.

Asemenea fiului său modern, Chingford este liniștit și modest. O comunitate bogată de navetiști, aflată la periferia de nord-est a Londrei, orașelul se învecinează cu comitatul rural Essex, chiar la sud de pădurea Epping. Chingford votează cu conservatorii, fiind circumscripția lui Iain Duncan Smith, fostul lider al Partidului Conservator, care deține un loc ocupat pe vremuri, după cum bine se cunoaște, de Sir Winston Churchill.

Copilăria lui Jony Ive a fost liniștită, dar modestă. Tatăl său, Michael John Ive, a fost argintar, iar mama sa, Pamela Mary Ive,

* În engleză, *sirloin steak* (n.t.).

psihoterapeut. Au mai avut un copil, o fiică, Alison, la doi ani după nașterea fiului lor.

Jony a urmat Școala Fundației Chingford, ulterior *alma mater* a lui David Beckham, celebrul fotbalist (Beckham a urmat școala la opt ani după Jony). În timpul școlii, Jony a fost diagnosticat cu tulburarea de citire numită dislexie (o afecțiune de care suferea și colegul său la fel de rațional, Steve Jobs).

Copil fiind, Jony manifesta curiozitate față de modul în care funcționau lucrurile. A devenit fascinat de felul în care erau îmbinate obiectele, demontând, cu grijă, radiouri și casetofoane, intrigat de felul în care erau asamblate, de felul în care se potriveau piesele. Deși încerca să le monteze la loc, nu reușea întotdeauna.

„Îmi amintesc că eram mereu interesat de obiectele fabricate“, povestește el într-un interviu realizat în 2003 la Muzeul de Design din Londra. „Copil fiind, desfăceam tot ce prindeam. Mai târziu, această pasiune s-a transformat într-un interes real față de modul în care erau făcute lucrurile, în care funcționau, față de forma și de materialul lor.“¹

Mike Ive a încurajat pasiunea fiului său, antrenându-l constant pe tânăr în discuții despre design. Deși Jony nu înțelegea întotdeauna povestea din spatele fabricării jucăriilor lui („Faptul că fuseseră proiectate nu era evident pentru mine și nici măcar nu mă interesa inițial“, a spus publicului londonez în 2003), tatăl său i-a încurajat apropierea de design de-a lungul întregii sale copilării.

Așchia nu sare departe de trunchi

Mike Ive nu l-a influențat însă doar pe copilul precoc din propria casă. Mulți ani a lucrat ca argintar și ca profesor în

Essex. Descriș de un coleg drept un „uriaș blând“, Mike era foarte simpatizat și admirat pentru măiestria sa.²

Talentul său de a face lucruri l-a determinat să-și dorească o carieră în predarea artei meșteșugărești, însă o avansare ulterioară în ierarhia școlară i-a conferit o influență mai mare. Mike a fost unul dintre acei profesori remarcabili pe care Ministerul Educației l-a scos din rutina școlară zilnică, pentru a-i conferi titlatura de Inspector al Maiestății Sale. În această calitate, Mike și-a asumat responsabilitatea monitorizării calității învățământului în școlile din cartierul său, axându-se, în special, pe design și tehnologie.

În perioada aceea, școlile britanice încercau să îmbunătățească învățământul profesional. O prăpastie tot mai mare se căsca între disciplinele academice și cele practice precum designul, iar orelor de tâmplărie, de prelucrare a metalelor și de menaj – pe scurt, orelor de atelier – nu li se acorda o prea mare importanță, resursele pentru acest tip de învățământ fiind limitate. Încă și mai rău, fără stabilirea unor condiții de predare, după cum s-a exprimat un fost profesor, școlile „erau, practic, libere să predea ce doreau.“³

Mike Ive a ridicat la un nou nivel ceea ce a ajuns să fie numit tehnologia designului (DT), găsind un loc pentru această disciplină în curriculumul de bază al școlilor britanice.⁴ În programa vizionară a tehnologiei și designului, la a cărei elaborare a contribuit Mike, accentul s-a mutat de la abilitățile practice la un curs integrat care combina studiile academice cu realizarea de obiecte.

„Ca educator, avea idei mult prea avansate pentru perioada aceea“, a spus Ralph Tabberer, un fost coleg și profesor, care avea să devină inspector general școlar în Guvernul premierului Tony Blair, din noul secol. Mike a contribuit la elaborarea programei obligatorii, care a fost aplicată, mai apoi, în toate

școlile britanice, iar Anglia și Țara Galilor au devenit primele țări din lume care au asigurat pregătire în tehnologia designului tuturor copiilor între 5 și 16 ani.

„Sub influența sa, DT a evoluat de la o disciplină de nișă la una care ocupa între 7 și 10% din programul școlar al elevilor“, a spus Tabberer. Un alt fost coleg al lui Mike Ive, Malcolm Moss, a caracterizat contribuția lui Mike la predarea tehnologiei designului astfel: „Mike și-a câștigat o reputație de avocat convingător pentru DT“.⁵ În practică, aceasta însemna că Mike a contribuit la transformarea unei ore de tăiat frunză la câini într-o lecție de design și, procedând astfel, a pus bazele unei generații de designeri britanici talentați. Fiul lui avea să se numere printre ei.

Tabberer și-l amintește pe Mike Ive vorbind despre progresele lui Jony la școală și despre pasiunea lui tot mai mare pentru design. Mike nu era însă un tată acaparator, care încerca să-și transforme fiul într-un copil-minune, precum tatăl vedetelor din tenis Venus și Serena Williams. „Mike nu a făcut decât să-și exercite influența pentru a cultiva talentul fiului său“, a spus Tabberer. „Discuta constant cu Jonathan despre design. Dacă mergeau pe stradă împreună, Mike arăta spre diferite tipuri de felinare stradale, din diverse locuri, și îl întreba pe Jonathan de ce crede că sunt diferite, cum cade lumina și ce condiții meteorologice ar putea afecta alegerea designului. Discutau mereu despre mediul construit și despre obiectele fabricate din jurul lor... și despre cum ar putea fi îmbunătățite.“⁶

„Mike era o persoană cu o forță ascunsă, mereu bun în ceea ce făcea“, a adăugat Tabberer. „Era un personaj foarte blând, foarte informat, foarte generos și bine crescut. Era un gentleman englez tipic.“ Aceste trăsături au fost moștenite, evident, și de Jony.

Mutarea în Nord

Înainte ca Jony să împlinească doisprezece ani, familia lui s-a mutat la Stafford, un oraș de mărime medie, aflat la câteva sute de mile spre nord, într-o regiune a Angliei numită West Midlands. Înghesuit între orașul industrial Wolverhampton, la sud, și Stoke-on-Trent, la nord, Stafford este un loc plăcut, cu străzi mărginite de clădiri vechi. La marginea localității, ruinele stâncoase ale castelului Stafford, ridicat, la origini, de cuceritorii normanzi ai Britaniei în secolul al XI-lea, par a sta de veghe deasupra orașului.

La începutul anilor 1980, Jony s-a înscris la liceul Walton, o instituție școlară mare, de stat, aflată la periferia Staffordului. Împreună cu alți copii din localitate, a studiat disciplinele școlare obișnuite, părând a se adapta repede în noul său oraș. Colegii își amintesc de el ca un adolescent modest, ușor dolo-fan, cu părul negru. Era popular în rândul unor cercuri largi de prieteni și lua parte la diverse activități extrașcolare. „Era o fire hotărâtă – se acomoda imediat“, a spus profesorul de germană de la acest liceu, John Haddon, aflat acum la pensie.⁷

Deși Walton avea un laborator de informatică dotat cu com-putere nu foarte performante, așa cum existau în perioada aceea (Acorn, BBC Micro și unul dintre faimoasele ZX Spectrum, ale lui Clive Sinclair), Jony nu s-a simțit niciodată în largul lui acolo, poate și din cauza dislexiei sale. Calculatoarele din perioada aceea trebuia programate tastând la nesfârșit pe o linie de comandă, cu un cursor care clipea.⁸

O organizație religioasă locală, Asociația Creștină Wildwood, o congregație evanghelică neconfesională ai cărei membri se întâlneau într-un centru comunitar local, i-a oferit lui Jony oportunitatea de a-și exprima latura creativă, alături de alți muzicieni pe care i-a cunoscut la Wildwood. „Era toboșar

într-o trupă locală, numită White Raven“, și-a amintit Chris Kimberly, elev la Liceul Walton, din aceeași generație. „Ceilalți membri ai trupei erau mult mai mari decât el... Cântau soft rock în biserică.“⁹

Desenul și designul i-au oferit o altă supapă necesară față de domeniul academic, întrucât, încă de la început, Jony a demonstrat abilități de desenator și de tehnician talentat. Relația cu tatăl lui a continuat să fie o sursă de inspirație. „Tatăl meu a fost un meșteșugar foarte bun“, și-a amintit Jony, adult fiind. „Producea mobilier, producea argintărie și avea un talent incredibil să confecționeze singur diverse lucruri.“¹⁰

De Crăciun, Mike Ive îi oferea fiului său un dar foarte personal: acces neîngrădit în atelierul său. Fără să aibă pe nimeni în preajmă, Jony putea face orice dorea, cu sprijinul tatălui său. „Darul lui de Crăciun pentru mine era o zi în atelierul său de la școală, în vacanța de Crăciun, când nu era nimeni în preajmă și când mă ajuta să fac tot ce visam.“¹¹ Singura condiție era ca Jony să deseneze singur tot ce-și planificau să facă. „Întotdeauna am înțeles frumusețea lucrurilor făcute manual“, i-a spus Jony biografului lui Steve Jobs, Walter Isaacson. „Am ajuns să înțeleg că ceea ce era cu adevărat important era grija cu care făceam totul. Ceea ce îmi displace cu adevărat este neglijența pe care o observ într-un produs.“

Mike Ive îl mai ducea pe Jony în vizită la atelierele și școlile de design din Londra. „În momentul acela, am înțeles că realizarea de lucrări la scară industrială putea fi o ocupație interesantă“, a spus ulterior Jony.¹² La vârsta de treisprezece ani, Jony știa că „vrea să deseneze și să facă lucruri“, dar nu descoperise ce voia să facă exact. Se gândea să deseneze orice – de la mașini la produse, de la mobilă la bijuterii și chiar bărci.

Influența lui Mike Ive asupra progresului în design al fiului său poate că nu este cuantificabilă, dar este irefutabilă. Era un

avocat puternic al instruirii empirice (realizare și testare)¹³ și al designului intuitiv („du-te și fă, rafinează pe parcurs“).¹⁴ În prezentările sale pe bază de slide-uri, Ive senior a descris „desenarea, proiectarea, discutarea și analiza“ drept activități esențiale în procesul creativ și a susținut asumarea de riscuri și acceptarea conștientă a faptului că designerii ar putea să nu „le știe pe toate“. A încurajat profesorii de design să gestioneze procesul educațional spunând „povestea designului“. A considerat esențial ca tinerii să-și dezvolte tenacitatea, „astfel încât să nu existe timpi morți“. Toate aceste elemente aveau să se manifeste în procesul de dezvoltare a iMac și a iPhone, de către fiul său, la Apple.

În fiecare zi, Jony mergea la școală cu mașina, ajungând la Walton la volanul unui micuț Fiat 500, pe care îl numea Mabel. În Marea Britanie de la începutul anilor 1990, mulți adolescenți adepți ai stilurilor post-punk și gotic purtau haine negre, iar Jony nu făcea excepție. Părul lui lung și negru, tapat în șuvițe lungi de câțiva centimetri, îl făcea să semene cu Robert Smith din faimoasa trupă The Cure, atâta doar că Jony nu se machia cu tuș la ochi, așa cum o făcea, foarte intens, Smith. Părul lui Jony era atât de ridicat, încât ajungea la acoperișul Fiatului său și, ca să nu se turtească, Jony deschidea trapa. Profesorii își amintesc Fiatul portocaliu aprins intrând în curtea școlii, cu un smoc de păr țepos ieșind pe deasupra.

Atunci, în acele zile – ca și acum –, mașinile erau importante pentru Jony. El și tatăl lui restaurau o altă mașină, un Austin Healey Sprite „Frogeye“ de colecție, cu faruri sferice, care păreau să se ridice din capotă ca doi ochi larg deschiși. Deși aspectul era neobișnuit, conferind micuței mașini sport, cu două locuri, o înfățișare amuzantă, antropomorfă, designul era la fel de uimitor pentru că Sprite avea o caroserie

semi-monococă, ceea ce însemna că bordajul extern al mașinii era structural.

La școală, talentul de designer al lui Jony începea să iasă la iveală. Un prieten de școală și coleg la design, Jeremy Dunn, și-a amintit un ceasornic inteligent produs de Jony. De culoare negru-mat, cu ace negre și fără cifre, designul permitea ceasornicului să fie fixat în orice direcție. Deși făcut din lemn, finisajul negru al ceasului era atât de aproape de perfecțiune, încât prietenii nu-și puteau da seama din ce era făcut.¹⁵

Cu posibilitatea studiilor universitare întrevăzându-se la orizont, Jony a început să se pregătească pentru nivelul A, ceea ce însemna un test standardizat de calificare, pentru admiterea în universitățile britanice. Principalul lui interes era un curs de tehnologia designului, apoi unul combinat, de doi ani de zile. În primul an, studenții au explorat natura și randamentul diferitelor materiale, de la lemn și metal la plastic și textile, nelăsând la o parte aproape niciunul. Ideea era ca studenții să aibă oportunitatea de a genera idei și de a deprinde abilități practice înaintea celui de-al doilea an, care era mai academic, centrat pe un proiect major.

„Era foarte practic“, și-a amintit Craig Mounsey, un designer care a urmat cursul în același timp cu Jony. „Ni se formau competențe practice și, în același timp, competențe pe linia procesului de design.“¹⁶

Performanța lui Jony era excepțională, iar calitatea desenei – excelentă. Profesorii își amintesc că nu mai întâlniseră un asemenea standard ridicat la un alt student de vârsta sa; chiar la vârsta de șaptesprezece ani, schițele lui erau, adesea, la nivel de producție. „Grafica sa era strălucită“, a spus profesorul Dave Whiting, un membru al facultății, care l-a învățat pe Jony design și tehnologie ani la rând. „Realiza primele schițe pe hârtie de desen cafenie, cu creioane albe și negre, un mod cu adevărat

nou și eficient. Avea un fel diferit de a-și prezenta ideile. Ideile lui erau noi, inovative, proaspete.”¹⁷

„Jony era foarte bun”, a adăugat Whiting, „Am învățat multe de la el, privindu-i lucrările.”

Nu numai că Jony era priceput la partea tehnică, dar era excepțional de bun în comunicarea propriilor idei. „Făcea lucruri pe care alți oameni nu le făceau”, a spus Whiting. „Când ești designer, trebuie să îți poți transmite ideile unor oameni care nu sunt designeri; poate că te finanțează sau se ocupă de producție și trebuie să poți să îi convingi de produs și de fezabilitatea sa. Jony putea face asta.”

Profesorii lui au înțeles cât de sofisticată era creația sa și unele dintre desenele și picturile lui Jony fuseseră agățate în biroul directorului. „Reprezentau părți de biserici, arcade și detalii de biserici prăbușite și ruinate, foarte precis schițate cu creionul sau în acuarelă”, a spus Whiting. Când biroul directorului a fost redecorat la sfârșitul anilor 1980, schițele au dispărut, dar oamenii își amintesc talentul lui. „L-am auzit pe Jony spunând că nu e bun la desen”, a spus Whiting într-un interviu, „dar nu e adevărat.”

„Jony a înțeles, chiar de la început, importanța liniei și a detaliilor produselor. De exemplu, desena în detaliu telefoane mobile subțiri, asemenea celor moderne, încă de pe vremea când era elev.” Interesul lui Jony pentru telefoane nu era doar o joacă de adolescent. Acesta avea să continue să deseneze noi telefoane pe toată perioada școlii (și, desigur, la Apple).

Pentru proiectul din anul II, Jony a ales să deseneze un proiector suspendat (OHP*). Studenților la tehnologia designului li se cerea inițial să vină cu idei și, mai apoi, să le rafineze, să facă desene de prezentare și modele de probă și, în măsura

* Acronim pentru *overhead projector* (n.t.).

posibilului, să realizeze efectiv produsul. Sarcina era mai mult decât un exercițiu teoretic pe hârtie: era un proces de design complet, de la concept la realizare.

Proiectul implica și o cercetare de piață. Jony știa că OHP-urile erau obiecte de bază în școli și în companii, în perioada aceea. Stăteau pe birourile profesorilor, proiectând imaginile slide-urilor transparente, pe pereți și pe table. Aparatele omniprezente erau mari și voluminoase, dar Jony, după ce a cercetat piața OHP-urilor, a decis că există o nișă pentru un model portabil.

A desenat un OHP ușor, care se plia într-o servietă de culoare negru mat, cu accesorii galbene-verzui. Foarte portabil, avea un aspect foarte modern și cu totul deosebit de OHP-urile de birou demodate și utilitare, din perioada aceea. La o simplă deschidere a capacului cutiei, descopereai niște lentile Fresnel dotate cu o lupă și luminate de jos. La fel ca în cazul OHP-urilor tradiționale, imaginile transparente de pe film, plasate pe ecran, erau apoi proiectate pe zid cu ajutorul unor lupe și al unor oglinzi.

Ralph Tabberer, profesor și prieten cu Mike Ive, își amintește că a fost impresionat când a văzut pentru prima dată OHP-ul portabil. „Instalația hidraulică era atât de inteligent montată, încât putea fi pliată într-o fracțiune de secundă. Talentul incipient care se manifesta la Jonathan era evident pentru mine.“

Profesorilor de la Walton le-a plăcut proiectul lui Jony și au decis să-l înscrie, alături de cele ale altor câtorva studenți, într-o competiție națională. În anul acela, Premiul Tânărul Inginer al Anului, sponsorizat de Consiliul Britanic pentru Design, trebuia conferit de faimosul arhitect și designer de interioare Terence Conran. În prima etapă, candidații prezentau grafice, desene și fotografii. Apoi, cele mai interesante designuri au fost alese pentru următoarea etapă a concursului.

Schița proiecteurului portabil al lui Jony s-a numărat printre cele selectate pentru etapa a doua. Înainte să-și trimită OHP-ul pentru următoarea etapă de evaluare, Jony l-a luat deoparte pentru curățarea și lustruirea finală. Când l-a reasamblat însă, a montat, din greșeală, lentilele invers. Drept urmare, în loc să proiecteze o imagine clară, lentilele Fresnel inversate au împrăștiat lumina în toate direcțiile, făcând imaginea de nerecunoscut. Așa cum a fost prezentat, dispozitivul era inutil, iar juriul a respins proiectul lui Jony. Totuși ideea lui era cu siguranță unică: deși nu a câștigat, un OHP portabil asemănător a ajuns pe piață la scurt timp.

O sponsorizare rară

La șaisprezece ani, talentul lui Jony începea deja să atragă atenția lumii designului.

Philip J. Gray, directorul celei mai mari firme londoneze de design, Robert Weaver Group, a remarcat lucrările lui Jony la o conferință a profesorilor.

În calitate de inspector-șef pentru design al Maiestății Sale, Mike Ive organiza ceea ce a devenit o conferință anuală de promovare a designului în programa națională. Când Phil Gray a venit ca vorbitor principal al evenimentului, a pus ochii, pentru prima dată, pe produsele lui Jony.

În foaierul conferinței fusese instalată o mică expoziție cu lucrări de design ale elevilor de liceu. Printre lucrările expuse erau și câteva piese ale lui Jony. Gray a fost atras imediat de schițele periutelelor de dinți făcute de Jony. Mult mai târziu, Gray și-a amintit „liniile fine de creion și cărbune“ și „calitatea gândirii și a analizei“, evidente în lucrările tânărului elev la design.

„Lucrările lui ieșeau în evidență ca fiind foarte mature pentru un elev de șaisprezece-șaptesprezece ani“, i-a spus Gray lui Mike. „I-am remarcat talentul extraordinar.“ Tatăl lui Jony i-a răspuns: „E drăguț, pentru că au fost făcute de fiul meu, Jony“.¹⁸

Câteva zile mai târziu, tatăl și fiul l-au vizitat pe Gray la sediul Robert Weaver Group din centrul Londrei. La dejun, Gray i-a făcut lui Jony o listă cu cele mai bune colegii pentru design industrial. „I-am făcut câteva recomandări“, și-a amintit Gray, prima dintre acestea fiind Universitatea Politehnică din Newcastle.

În timpul mesei, Mike Ive a pus o întrebare îndrăzneță: ar accepta compania lui Gray să-l sponsorizeze pe Jony la colegiu? În schimbul unei sume anuale (aproximativ 1 500 de lire sterline pentru fiecare dintre cei patru ani), Jony promitea să lucreze pentru firma de design după absolvire. Sponsorizarea era foarte neobișnuită la vremea aceea, dar Gray a acceptat.

„Jony este singura persoană pe care am sponsorizat-o la RWC“, a spus Gray. „Aveam stagieri care veneau să lucreze la noi în timpul vacanțelor de vară din universități, dar Jony a fost singurul elev pe care l-am sponsorizat... Nu am avut nicio problemă să-i conving pe ceilalți directori de la RWC să-l sponsorizeze pe Jony, pentru că demonstrase un talent real.“

Deși ar putea părea că Mike Ive își împingea fiul să urmeze o carieră în design, Gray nu a considerat că așa stăteau lucrurile. A crezut că Mike nu face decât să răspundă la obsesia tot mai mare a fiului său pentru design. „Mike și-a folosit poziția pentru a putea fi alături de elita designului și a sperat că o parte îl va molipsi și pe Jony“, a recunoscut Gray, adăugând că Jony era „un inginer foarte inteligent... Atât tatăl, cât și fiul erau foarte entuziaști. Pasiunea pentru design era doar o trăsătură de familie.“¹⁹

În anii care au urmat, Gray a avut mai multe ocazii să-i observe pe tată și pe fiu. „Erau atât de asemănători: timizi, dar foarte concentrați, finalizând mereu lucrurile fără mare tam-tam“, a spus el. „Nu îmi amintesc deloc voci ridicate! Îmi amintesc mai degrabă zâmbete și plăcerea de a fi cu ei, mai degrabă decât despre hohote puternice de râs. Mândria lui Mike se vedea, dar nu vorbea niciodată despre ea. E neobișnuit, dar talentul și modestia pot coexista.“

Influența tatălui său era evidentă în temperamentul lui Jony, ca și în dragostea lor comună pentru design. „Mike Ive era un adevărat entuziast, căruia îi plăcea întotdeauna ce făcea“, a spus Gray. „Era o persoană cu adevărat energică și își dorea cu disperare ca fiul lui să reușească. Era, pur și simplu, un tată gri-juliu care încerca să se asigure că Jony avea tot ce era mai bun pentru a reuși ca designer.“

În anii petrecuți la Liceul Walton, Jony a ales să studieze nu numai tehnologia designului la nivel avansat, ci și chimia și fizica, ceea ce era neobișnuit pentru un student interesat de arte. Când a absolvit Liceul Walton, în 1995, a făcut-o cu calificativul A la fiecare dintre cele trei examene de nivel A. Activitatea intensă din cei doi ani de pregătire a dat rezultate, întrucât să obții trei note maxime nu era simplu: potrivit statisticilor Guvernului britanic, rezultatele sale l-au inclus în primii 12% elevi din întreaga țară.²⁰

Aceste note l-au făcut eligibil pentru a aplica pentru Oxford sau Cambridge, cele mai cunoscute universități britanice. Fiind interesat să studieze pentru a deveni designer de mașini, a luat în considerare și Colegiul Central de Artă și Design Saint Martins din Londra, una dintre cele mai importante școli de artă și design din lume. Dar, când l-a vizitat, locul nu i s-a părut potrivit. Ceilalți studenți i s-au părut prea „ciudați“ lui Jony,